

Formanden (Høgsbro): Dette Valg foretages efter Forholdstalbalmåden paa Begæring af Berg, Bjerre, Børloffe, J. C. Christensen, S. P. Christensen, Gøtzer, Korsgaard, Leth, N. Nielsen, Mølgaard-Nielsen, Ovesen, Rasmussen, Rosager, E. Sørensen, S. Sørensen, Tang og Vestergaard.

Der er anmeldt for mig de samme tre Grupper som sædvanlig, nemlig paa 59, 25 og 17 Medlemmer, og i Udvalget indstattes af første Gruppe: E. Ravn, Hørup, Feldthusen, Lauridsen, Højmark, N. Nielsen, Dalsgaard, K. Jensen og Harald Jensen, af anden Gruppe: Scheel, Lüttichau, D. Scavenius og Dahl, og af tredje Gruppe: Berg og Ovesen.

Den følgende Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af: Forslag til Lov indeholdende Tillæg til Tyendeloven.

(Lovforslaget som vedtaget af Landstinget findes i Tillæg C. Sp. 47—48.)

Sagen sattes under Forhandling.

Bajer: Denne Sag har gennemgaaet saa mange og lange Forhandlinger i dette Ting, at jeg ikke tror, der er Grund til at komme dybt ind paa den ved denne 1ste Behandling. Som et af de ældre Medlemmer, der fra første Færd har haft Interesse for denne Sag, tror jeg det imidlertid hensigtsmæssigt at give nogle ganske faa historiske Oplysninger angaaende Sagen. Den er oprindelig bleven startet her i Folketinget. Den 16de Januar 1875 indgav Folketinget til Justitsministeriet et Andragende fra Randers Landhusboldningssekskab om et Gennemsyn af Lovgivningen angaaende det private Vortfæstningsforhold. Foranlediget derved fremsatte Justitsministeren den 8de December samme Aar dette Lovforslag, der senere er bleven noget ændret, og som har gennemgaaet Behandlinger snart i det ene og snart i det andet Ting. Sidste Gang Forslaget var for her i Folketinget, var i Samlingen 1886—87, og det endte da med, at 3dje Behandling blev standset og Lovforslaget vist tilbage til Udvalget. Det bestod en Principforandring. Jeg tror, det stete ifølge en Erkendelse fra dette Tings Side om, at man hidtil havde været i et

noget urigtigt Spor, medens man havde haab om, at Sagen vilde komme i en noget bedre Gænge, naar Udvalgets Forhandlinger fortsattes om et Lovforslag af denne Bigtighed. Det var meget usikkert, om der kunde opnaas Enighed om, at gøre noget i den Henseende, som det her gælder. Jeg forholder mig kun historisk og skal derfor ikke komme ind paa forskellige Principer, heller ikke det nye Princip, som er blevet foreslaaet af et Mindretal i Landstinget, fra hvilket Ting Forslaget nu er kommet, idet jeg tror, det er bedre, at et Udvalg taler derom i Forvejen. Naar jeg derfor har bedet om Ordet i denne Sag, er det nærmest for at gøre en Henstilling til det Udvalg, som faar med Sagen at gøre en Henstilling om noget, som der ikke har været videre Uenighed om her i Tinget, men som dog ikke er kommet med. Det, jeg tænker paa, har været foreslaaet ogsaa sidste Gang fra Folketingets Udvalgs Side, men det findes ikke i Forslaget, som det nu foreligger fra den højtærede Justitsministers Side, endskønt jeg dog tror, at den højtærede Justitsminister ikke har noget imod det. Min Henstilling er, at det, der staar om den Tilladelse, som gives visse Personer, der kaldes Fæstemænd, maa opfattes paa den Maade, at dermed ere Kvinder ikke udelukkede fra at faa den Tilladelse, som her skal gives. Dette Lovforslag kan spille en ikke ganske ringe Rolle med Hensyn til Sædelighedens Fremme. Det var et Synspunkt, som var stærkt paa Tale, da Lovforslaget første Gang blev forhandlet i Folketinget; især lige overfor de Kvinder, som søge Tjeneste, har det en ikke ringe Betydning, at der i Spidsen for disse Kontorer, denne Fæsteinstitution, ogsaa kan være Kvinder. Det var egentlig kun for at gøre denne Henstilling til det ærede Udvalg, at jeg bad om Ordet ved denne Lejlighed.

Spørdum: Naar man læser dette Lovforslag, faar man uvilkaarlig den Opfattelse, at det er i og for sig et meget uskyldigt Forslag. Derjom man da ikke i Forvejen er nogenlunde bekendt med de uheldige Forhold, hvorunder Fæstemandsvirksomheden drives nu for Tiden, vilde man næsten antage Lovforslaget for at være overflødig. Men da vi nu allesammen ere kendte med de slette Forhold og den slette Maade, Fæstemandsvæsenet drives paa, saa kommer man ganske vist til at se det fra en anden Side, og det kan da ikke nægtes, at man da højeste Grad maa undres over, at et slet Lovforslag som dette har kunnet etzjære i saa mange Aar, uden at det er blevet til